

ŽINIOS

LKP(b) ROKIŠKIO APYKOMO IR APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Nr. 8.

Rokiškis, 1944 m. spalių mėn. 1 d.

Lietuvos TSR Respublikinio Gyvybos Liaudies Komisariato įsteigimo reikšmė

Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos III-ji Sesija svarstė ir priėmė istorinės reikšmės įstatymą dėl Respublikinio Gyvybos Liaudies Komisariato įsteigimo. Aukščiau sajunginės respublikos neturėjo savo Gyvybos Liaudies Komisariatų. Krašto gyvybos rokalus tvarkė visasajunginis Gyvybos Liaudies Komisariatas.

Įsteigus Lietuvos TSR Gyvybos Liaudies Komisariatą, mūsų respublikos teisės dar labiau pralečiamos, nes duodama galimybę sukurti savus lietuviškus junginius, bendroje Raudonosios Armijos sudėtyje. Tuo pačiu, respublikinių kariuomenės formiruočių sukūrimas dar labiau susitiprina Raudonajai Armijai.

Fašistiniai laikais Lietuva negalėjo galvoti apie tautinę kariuomenę, kuri būtų apginkluota galinga kovos technika. Juokinga pagalvoti, kad Smetonas kariuomenėje buvo tik 150 lektuvų ir 60 tankų.

Buržuazinės Lietuvos kariuomenė turėjo bejagiškai žiūrėti, kai hitlerininkai užgrobė Klaipėdą. Ji negalėjo ginti šalies garbės lenkų ultimatumo metu. Ta kariuomenė buvo tik smetoninės valdžios ramstis prieš savo liaudį, nes be jos paramos Smetona nebūtu Lietuvoje ir poros dienų išsilaike— pasakė drg. Gedvilė, Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos posėdyje.

DIDELI LENINGRADO FRONTO KARIUOMENĖS LAIMĖJIMAI

Leningrado fronto kariuomenė, vadovaujama Tarybų Sajungos Maršalo GOVOROVONO, vykdama puolimą nuo rugpjūto mėn. 17 d. iki 26 d. padarė priešui sekantius nuostolius gyvaja jėga ir technika.

Sunaikinta: tankų irjudančių patrankų — 87, patrankų įvairaus kalibro — 230, minosvaidžių — 260, kulkosvaidžių — 680, automašinų — 550, geležinkelio vagonų su kariniu kroviniu — 1.440, sandelių su karine medžiaga ir skystu kuru — 86.

Sukurtuose lietuviškuose junginiuose mūsų vyrai galės geriausiai pasiruošti išlaisvinimo kovoms, atvaduoti dar okupuotą Tarybų Lietuvos dalį: Žemaitiją, Klaipėdos kraštą ir Rytpriūsus, o sutriūkinus sužvėrėjusį grobiką — hitlerinę Vokietiją, ateityje galės būti tikrai apsauga nuo bet kokių pasikėsinimų į mūsų žemę.

Šiuo metu vykstančioji vyru, gim. 1909-1926 metais mobilizacija kaip tik ir turi tikslą plėsti suorganizuotus lietuviškuosius junginius, Lietuvos TSR Respublikinio Gyvybos Liaudies Komisariato tvarkomus. Šiemis junginiams vadovauja išgarsėję vadai, kaip: Karvelis, Macijauskas, Urbšas, Šurkus, Matieka ir kiti, kurie parodė nepaprastą atkaklumą ir sugebėjimą, vykdymai jiems pavestus uždavinius Tėvynės karo frontuose.

Kiekvienas lietuvis, išitinės, kad suorganizuotieji mūsų lietuviškieji daliniai garbingai įvykdys visus uždavinius ir, sutriūkinę vokiškuosius grobikus, saugos mūsų laisvąjį kraštą.

Gi kiekvieno lietuvio pareiga stoti į lietuviškus junginius, į savo tautinę kariuomenę, kad greičiau išlaisvinti Žemaitiją, Klaipėdos kraštą ir Rytpriūsus iš vokiškuoju okupantu jungo, kad greičiau suvesti sąskaitas su amžinuoju Lietuvos priešu — Hitleriu.

Mūsų kariuomenė išvalė nuo priešo Estijos TSR žiemvakarinę ir vakarinę pakrantę.

I vakarus nuo Pernų užimta 200 gyvenamųjų vietovių.

Rygos rajone mūsų kariuomenė kaudamas užėmė 50 gyvenamųjų vietovių.

I pietus ir į pietvakarius nuo Sanoko mūsų kariuomenė, kaudamas kalnuotose ir miškuotose vietose užėmė 30 gyvenamųjų vietovių.

Kituose fronto mūšiuose žvalgų veiksmai ir vietinio pobūdžio mūšiai.

Oro kautynėse ir zenitinės artilerijos ugnimi numušta 9 priešo lektuvai.

Rugpjūto mėn. 29 d. Rygos srityje mūsų kariuomenė, vedama kautynės pagerintinui savo poziciją, užėmė daugiau kaip 30 gyvenamųjų vietovių, jų tarpe: Eikali, Sutli, Kartuži, Pantari.

I pietus ir į pietų rytus nuo Turko miesto (Drogobičsko apskritie) mūsų kariuomenė, kaudamas sunkiose salygose, kalnų miškuotose vietose, pasistumėjo pirmyn ir užėmė daugiau 60 gyvenamųjų vietovių, kurių tarpe stambios gyvenamosios vietovės: Ušocka, Vyžne, Kravne, Mochnale, Drava, Kozeva, Galovecko, Libochora, Slavsko, Ludvikuvka, Viškų ir geležinkelio stotis: Gribenav, Zeleznaka, Rožanka.

I vakarus ir į pietų vakarus

nuo Dieťatino miesto (Stanislovo apskritie) mūsų kariuomenė, nai-kindama priešo pasipriešinimą ir inžinerines užtvaras kalnų miškuotose vietose, kaudamas užėmė daugiau kaip 40 gyvenamųjų vietovių, jų tarpe: Osoloda, Bursučna, Zelenka, Pelečia, Vorochta, Arbželudžia, ir geležinkelio stotis: Bursučna, Zelenka, Vorochta.

Šiaurės Transilvanijoje mūsų kariuomenė, pralaužusi priešo pasipriešinimą, užėmė Tyru-Mureš miestą, o taip pat, kaudamas užėmė daugiau kaip 50 kitų gyvenamųjų vietovių,

kurių tarpe stambias gyvenamasis vietus: Bratėnay, Petrale, Chabik, Kėrvečiaja, Jarade-Muraš, Nad-Eruje, Torelva ir geležinkelio stotis: Kurifloja, Gyneštel, Tinoiza, Ernsio-Mare, Mursel. Mūsų puolantieji daliniai persikėlė per Murešo upę ir jos vakariname krante užėmė placdarą su gyvenamosiomis vietovėmis: Apalina, Valda-Sent-Ivan, Rynas, Kurieny, Remeteš.

Kituose fronto ruožuose žvalgų veiksmai ir eileje ruožų-vietinio pobūdžio mūšiai.

Rugpjūto mėn. 28 d. mūsų kariuomenė visuose fronto ruožuose pamušė ir sunaikino 29 priešo tankus.

Oro kautynėse ir zenitinės artilerijos ugnimi numuštas 21 priešo lektuvus.

Tarybinis Informacijų Biuras.

UŽSIENIO ŽINIOS

Kariniai veiksmai vakaru Europoje

LONDONAS, rugpjūto mėn., 29 d. (Tass) Šiandien paskelbtame sajungininkų ekspedicinių pajėgų Vyriausios Vadovybės Štabo pranešime sakoma:

Sajungininkų kariuomenė Neimegeno išsišiame įstiprina savo sparnus. Prieš kontraatakos iš Scheindejo pusės atmuštos ir sajungininkų kariuomenė nežymiai pasistumėjo pirmyn prie Cherfogenbesu. Prie Antverpen-Terenga kanale praplėsti išeities pozicijų įsitvirtinimai.

Pietrytinėje Luksemburgo dalyje sajungininkų kariuomenė išlaisvino Remēch. Toliau į pietus išlaisvintas Per-Siur-Sel. Į rytus nuo Nansi atmuštos kelios priešo kontraatakos.

Epinal-Berzéler sajungininkų kariu-

menė pasiekė žymią laimėjimą. Smarkios priešo atakos atmuštos su dideliais nuostoliais priešui.

Likviduodama atkaklų priešo pasipriešinimą, sajungininkų kariuomenė susaurinė apsupimo žiedą prie Halle miesto. Visos aukštumas prie miesto, kartu ir tvirtovę, randasi sajungininkų rankose.

Daugiau kaip 1000 sunkiuojančių bombonešų, lydimi stambių nai-kintuvų junginių, puolė pramonės fabrikus Merzeburg, naftos fabrikus ir geležinkelio stotis Magdeburg ir tankų fabriką — Hassle. Oro mūšiuose sunaikinta 36 priešo lektuvas. Į savo bazes negrįžo 61 sajungininkų lektuvas.

LONDONAS, rugpjūto mėn., 29 d. (Tass) Siandien paskelbtame sajungininkų ginkluotų pajėgų Viduržemio jūros karo veiksmų teatre Štabo pranešime sakoma:

Amerikiečių 5-sios Armijos kariuomenė užėmė 3 aukštumas, kuriuos randasi prie svarbaus plento Bolonja-Florēncija. Į rytus amerikiečių kariuomenė taip pat žymiai pasistumėjo pirmyn pagal Firenze-Italia kelią. Adrijos sektorius 8-sios armijos kariuomenė vedė naikinamuosis mūsius, kurių metu priešas kelis kartus konraatakoval kalinuoja vete, į šiaurę nuo Rubikeno.

Aviacijos veiklą rugpjūto mėn. 28 d. trukdė labai blogos oro sąlygos.

Tarybinis Informacijų Biuras.

Lietuvos jaunimas stoja ginti gimtosios žemės

Tas laisvės nevertas, kas negina jos!

Lietuvos žemė, daug kartų mindžiota ir niokiota žiaurių okupantų, aplaistytą geriausią sūnų krauju. Vokiškasis Teutonas dar prieš penkis šimtus metų, po kryžiaus ir kalavijo priedanga, atėjo plėsti ir deginti lietuvių sodybų. Tačiau lietuvis — pasiryžęs mirti, bet nevergauti — sukaupė visas jėgas, kad atlaikytų vakarų grobikų antplūdžius. Už sudiegintas sodybas, sūnų kraują ir motinų ašaras lietuvių pulkai puikiai atlygino vokiečiams Žalgirio laukose.

Bet Teutonas neišnyko — vokiškoji hydra išsilika gyva ir darenenai, tenkindama savo grobuoniskus užsimojimus, sukélé visame pasaulyje karo gaisrą. Kruvini vokiečių tankai užplūdo mūsų žemę, sėdamis vargą ir ašaras. Kas neprisimena tų dienų, kai mūsų broliai buvo nekaltai nužudyti arba tremiami į Vokietijos darbų katorgą?

Bet Raudonoji Armija sudavė vokiškiems grobikams tokius smūgius, kąd jie nepasijuto, kaip atsidūrė prie savo „vaterlando“. Didžioji pusė Lietuvos vėl pakilo gyvenimui. Beje, dar dalis Žemaitijos, lietuviškasis pajūrys, nešdami sunkią vergovę, laukia išvadavimo.

Ar gali kas nors nejausti pareigos ištiesti brolišką ranką okupuotiems broliams? Ar galima nerodyti dékingumo mūsų išvadotojai garbingajai Raudonajai Armijai? O tam yra tiesiausias kelias — stoti į lietuviškosis Raudonosios Armijos dalinius ir su ginklu rankoje, tarybiniu tautų karių draugystėje, išvaduoti tėvų žemę nuo grobuoniškų okupantų ir atkerštyti už visas skriatidas, kurias pakélé per tris okupacijos metus mūsų Tėvynę.

Jau daug lietuvių suprato savo pareiga.

Dienos PASTABOS

Daugiau dėmesio pavestam darbui

Kiekvienas darbas, sunkiose Tėvynės karo salygose iš mūsų reikalauja didelio įtempimo. Tačiau, daug mūsų įstaigų darbuotojų į tai žiūri pro pirstus ir į jems pavestus darbus kreipia labai mažai dėmesio. Pavyzdžiu, Pandėlio valsčiaus Žemės Komisijos nariai, nešdami svarbiausią pareigą mūsų žemės ūkio atkūrimę, tinkamai ne-

Štai, pandelietis Legendra Kazys iš Aičionių kaimo, būdamas 55 metų amžiaus, du savo sūnus išleido į Raudonosios Armijos lietuviškuosis dalinius ir pats su ašaromis akys prieš, kad leistų jį stoti į karių eiles. Ar tai ne sūmoningo piliečio, lietuvio — patrijoto pavyzds? O, kiek tokiai yra visame mūsų krašte!

Jaunime, į tame nukreiptos visos mūsų tautos akys. Tavo šventa pareiga garbingai, kaip pridera kiekvienam Lietuvos sūnui, su ginklu rankoje eiti atkerštyti vokiškajam banditui už savo artimų kančias, kurios slėgė okupacijos metais; už laisvą ir laimingą Tarybų Lietuvą!

V. Stalionis,

Brolis atminimui

Brolau, tu taip sunkiai kentejai —
Už Tėvynę tave nukankino,
Šveriškiųjų tautos paverčėjai,
Išveržė į mūsų Tėvynę...

As mačiau tavo kruviną veidą,
Karštas kraujas ir lūpas suvilę..
Nuaidėjo mišku šuvių aiaas —
Kulka pervaė tavaią širdį...

Tu mirei, tave užkasę pelkej,
Su tavim ter šimtai nukankintų —
Tik pušelės aplink griaudžiai verkė,
Ir brolis širdis surakinta...

Brolau, vėliai laisvi mes šiandien,
Joks banditas šiandien nebebrašo;
Esim mes stipriai kumišti suspaude,
Kraują kerštą Berlynas nunešim!

vykdę jiems pavestų tų svarbių uždavininių.

Jau praėjo visas mėnuo laiko nuo komisijos įsikūrimo, tačiau nuveiktu darbų beveik nieko dar nematyti. Valsčiaus naujakuriai mažai teinformuojamai apie žemės grąžinimo įstatymo reikšmę sugrąžinto mūsų žemės ūkio atkūrimu, todel pats žemės grąžinimo darbas vyksta labai lėtai. Tai didelis apsileidimas, kuris turi būti kuo greičiausiai pašalintas.

Valsčiaus Žemės Komisijos nariai privalo kiekvienam darbo valstiečiui tinkamai išaiškinti žemės grąžinimo reikšmę ir tu-

Rokiškio Valst. Bibliotekos veikla

Rašo Bibliotekos Vedėjas drg. Kalvelis.

Rokiškio v. v. Biblioteka iškūrė 1923 metais. Pradžioje ji remėsi išimtinai tik visuomenės suaukotomis knygomis, todel turėdama tik 400 knygų, negalėjo tinkamai atliki savo uždavinio. Be to, Smetonos valdymo laikais biblioteka dėl didelio abonentinio mokesčio buvo neprieinama pla-

čioms liaudies masėms. Taip pat, dėl tuolaikinių bibliotekos vedėjų nerūpestingumo, knygos buvo nekatalogizuotos, tarnybiniuose kataloguose siautė chaosas, todel ir esamieji abonentai negalejo pilnai naudotis visomis knygomis.

Tik 1940 metais i Lietuvą įžiugavus Raudonajai Armijai, bibliotekos darbas buvo pastatytas tinkamoje aukštumoje. Liaudies Vyriausybė paskyrė tinkamą vedėją, kuris, pasivietęs į talką vienos moksleivių, sukatalogizavo apie 3.000 be naudos gulėjusių knygų, paleisdamas jas naudotis gyventojų masėms.

Per vienerius tarybinės santvarkos metus buvo panaikintas abonentinis mokesčis, knygų skaičius padidėjo iki 8.000 ir buvo pritraukta apie 600 naujų abonentų. Be to, buvo projektuojama prie bibliotekos prijungti būv. 9 pėst. DLK Vytenio pulko biblioteką, susideančią iš 7.000 knygų, bet dėl kilusio karo, nebeigyvendinta.

Vokiečiams okupavus Lietuvą, minėtoji biblioteka buvo prijungta, tuo padidinant esamųjų knygų skaičių iki 13.000. Šiaip, vokiečių okupacija skaudžiai atsiliepė bibliotekos veiklai, nes buvo pašalinta visų tarybinių rašytojų kūriniai, nežiūrint nei jų išleidimo datos, nei turinio. Taip pat, iš apyvartos buvo išimti visi rusų rašytojai, neatsižvelgiant net į klasikus, kaip: L. Tolstoju, Dostoevskį, Puškiną, Lermontovą, Čechovą, Gogoliu ir kt. Ypatinė biblioteka nukentėjo vokiečių bégimo metu. Buvo išgabenta knygų, laikrodžiai, telefono aparatas ir visos rašomosios priemonės, neaplenkiant net tapografijos katalogo, kurio atstatymas atims daug brangaus laiko.

Pastaruojų metų bibliotekos darbas grižo į normales vėzes. Jau išduodamos knygos abonentams, baigiamas tvarkyti gautos tarybinės knygos, kurios spaliu mėnesyne jau bus galima išduoti į namus, o prasidėjus mokslo metams, bus galima pilnai aptarnauti moksleivius ir platišias liaudies mases.

Visos ūkinės ir pramoninės organizacijos privalo pristatyti žinias apie nešiomokėtus atlyginimus tarnautojais ir tarbininkams spaliu mėn. 1 dienai. Žinias pristatyti į Valstybinių Banko Rokiškio Skyrių nevečiaus spaliu mėn. 2 dienai.

Ateityje tokios žinios turėtų būti teikiamos kiekvieno mėnesio 1, 11 ir 21 dienai, nevečiaus mėnesio 2, 12 ir 22 dienai.

TSRS Valstybinių Banko Rokiškio Skyrius

tuoju suaktyvinti savo veiklą.

Valsčiaus partorgas taip pat aktyviai turi prisidėti prie naujakurių įkurdinimo savo žemėse, bendradarbiauti su Žemės Komisija ir jai kiek galint padėti.

P. Vanagas

Š. m. spaliu mėn. 1 d. 15 val. įvyksta steigiamasis sportininkų susirinkimas.

Visi jaunuolių ir kviečiami gausiai dalyvauti.

Susirinkimo vieta: Vytauto g-vė 24.
Rokiškio rūno kultūros ir sporto komitetas

Rugsėjo mėn. 30 d. Rokiškyje, Neprilauso mybės a. Nr. 15 atidarama komisija parduotuvė. Prijimami komisan, pagal daiktų savininko nustatytą kainą, nandoti ir naujiji daiktai, kaip pav.: įvairios medžiagos, avalynė, baldai, indai, papušalai ir kiti įvairūs daiktai.

K. Kaušakys.